

Izhaja vsak četrtek zvečer. — Uredništvo in tiskarna v Trstu. —

Prof. Albert Šiž

Gradarska ul. 18

LJUBLJANA
JUGOSLAVIJA

NOVICE

za inozemstvo 30. L. Oglasi, za 1 mm višine in širskosti 1 kolone (65 mm): za trgovske in obrtne oglase 50 stot., za osmrtnice, zahvale, poslana, vabila L. 120, oglase denarnih zavodov L. 2— Mali oglasi: 30 stot. za besedo, najmanj L. 3—

Na Francoskem

Te dni so imeli dijaki iz Alzacije zborovanje v Strasbourgu, mestu, ki ima tudi univerzo. Tega zborovanja so se udeležili ugledni šolniki, predstavniki oblasti in sam francoski ministrski predsednik Raymond Poincaré.

Njegova navzočnost ob takem slavlju in na tem mestu, v Alzaciji, ki je pripadla Franciji po svetovni vojni, je dala temu dogodku posebno važnost in pomembnost. Še bolj značilna, kakor njegova navzočnost so besede, ki jih je izustil na občnem zboru društva prijateljev strasburške univerze.

Treba je namreč poudariti, da prebivalstvo Alzacije ni samo francosko in da precejšen del prebivalstva govori nemški jezik. Zato so tamkajšnje šole dvojezične, otroci nemških starišev se poleg francoskega jezika učijo tudi nemško.

Ministrski predsednik Poincaré je na omenjenem zborovanju odločno zavrnil govorice, da Francija noče izpolnjevati vseh dolžnosti, ki so nastale zanje, ko je dobila Alzacijo. Rekel je, da je Francija spoštovala v preteklosti kakor bo tudi v prihodnosti tradicije in navade nove dežele. Vsa bojazen nemškega življa je v tem oziru odveč. Nadaljeval pa je dobesedno tako-le:

«Kljub ponovnim izjavam gosp. Charlétyja (ta je bil rektor strasburške univerze, sedaj je bil imenovan za profesorja na pariški univerzi. Op. ur.); so hoteli natveziti Alzacanom, da bo dvojezičen pouk v osnovnih (ljudskih) šolah postopoma odpravljen. Hoteli so natveziti, da skuša Francija odpraviti alzaški jezik ali pa, da hoče zabraniti otrokom, da govoré nemško z družinami, ki ne znajo

francoski in da se otroci poučujejo v verstvu v nemškem jeziku. To vse je napačno in neobhodno potrebno je, da ostane to napačno ne samo na papirju, ampak tudi v resnici.»

Iz besed Poincaréja, ki je predstavnik francoske vlade in je torej dovolj merodajen za vladno politiko napram Nemcem v Alzaciji, sledi, da Francija Nemcem ne misli jemati njihovega narodnega bistva, skruniti njihovih narodnih običajev in dotakniti se njihovega jezika. Pač pa sledi, da misli spoštovati narodnost onih, ki so jih po svetovni vojni dobili v svoje državne meje.

Če so navedene besede francoskega ministrskega predsednika pomembne in tehtne, so pa nadaljne, ko je govoril o narodnem jeziku, še bolj. Poincaré je nadaljeval kot sledi:

«Ko sva g. Charléty in jaz govorila o dvojezični šoli, so se goreči branitelji francoskega jezika bali, da ne bi francoski jezik zgubil na svoji važnosti v šolskem pouku in da ne bi padel na stopnjo drugega jezika. Ta bojazen je ravnotako malo utemeljena kot prejšnje (namreč, da bi se narodne šole in običaji ne spoštovali. Op. ur.). **Potrebno je, da znajo otroci pisati nemško povsod, kjer govorijo njih starši nemško; to morajo znati tudi radi tega, ker pripadajo obmejni deželi, v kateri so govorili nemško še pred l. 1870.**» (Tega leta so namreč Nemci po zmagi nad Francozi dobili Alzacijo. Op. ur.)

Tako je govoril Poincaré. S temi besedami je francoski ministrski predsednik jasno povedal, da bodo Francozi i v naprej spoštovali narodnost Nemcev v Alzaciji in da jim ne bodo krtili narodnih pravic. Pa to je bilo v Franciji in govoril je Poincaré.

Kje nas čevelj žuli?

Dnevno čujemo tožbe o našem gospodarskem položaju in o naši revščini. Res, to je najbolj pereče vprašanje, kar jih imamo. Saj iz gospodarskega uboštva izvirajo še razne druge oblike uboštva, predvsem pa duševnega in kulturnega. Dobro vemo iz zgodovine, da gospodarsko slabo stoječi sloji niso bili nikdar preveč vneti za prosveto, med tem ko pa vidimo, da je cvetela znanost in umetnost vedno le pri bogatih narodih. Sicer pa niso potrebni bogve kakšni dokazi iz zgodovine, saj nam vsakdanje življenje pričuje, kaka ovira je slabi gmojni položaj naših ljudi za njih izobrazbo in duševen napredek. Časopisje in knjige se ne morejo tako razširiti med ljudskimi plastmi kot bi bilo potrebno. Zakaj ne? — Denarja ni, časa ni za čitanje! Tako se pritožuje naš kmet, ki je prava žrtev zares hude gospodarske krize.

In kaj s ta krizo, ali je sploh rešljiva? Gotovo da! Odpomoč je sicer težka in zahteva od našega ljudstva take vrline in zmožnosti, ki jih danes ponajveč nima. Zmernosti, delavnosti in varčnosti je treba našim ljudem — reči je, da sicer niso brez teh vrlin — na drugi strani pa izobrazbe, predvsem strokovne kmetijske izobrazbe, ki je potrebna našemu človeku zato, da iztisne iz te naše obubožane in pešene zemlje vse, kar je mogoče, da jo vse izkoristi in tiste izobrazbe, ki je potrebna, da se uvede pri nas čim bolj mogoče združno gospodarjenje.

Res opazamo, da se koristni nauki naprednega kmetijstva in gospodarjenja ne širijo tako kot bi se morali, in to prav vsled pomanjkanja izobrazbe. Tudi združništvo nima že zadovoljivega razmaha. Naši kmetje so vsi nezaupljivi v tem oziru. Ne bomo jim zamerili, ko pa je šlo toliko zadrug v nič in zlo. In vzrok temu? — Zopet izobrazba! Pri vsakem polomu zadruga, če stvar natančno preiščemo, pridemo do spoznanja, da je bila pravzaprav nezrelost članstva kriva poloma. Ni še pravega naziranja o združnem gospodarstvu. V zadrugi se članstvo pomakne v ozadje in izroči absolutno vodstvo tajniku ali predsedniku, ki je morda še neizkušen po vrhu, kaj čudno, če jo ta zavozi. Zadruga bodo uspevale in se mogle vkoreniniti pri nas le tedaj, kadar bomo imeli zrelo članstvo. Komaj tedaj se bo trajno zboljšala naša gospodarska kriza, ko se zboljšajo tudi kulturne razmere pri našem kmetu.

Od vsepovsod donijo torej kliči po izobrazbi. V izobrazbi je pravi temelj vsega in tudi naše bodočnosti. To je tista točka, ob katero moramo vprijeti vsi vzrode svojih moči. Prosvetno delo ne sme ostati le nekaj postranskega in malo pomembnega, ampak podlaga vsakemu ostalemu delu.

V te svrhe pa rabi naš kmet časopisja in knjig, ki se morajo čim dalj razširiti med širše plasti. V vsaki hiši majhna in skromna knjižnica, vsaka hiša tih kulturnih dom in ognjišče pravega duhovnega življenja: to morajo biti smeri in steze pri našem delu.

Novice iz vsega sveta

Mazač obsojen radi goljufije na 5 let ječe

Te dni se je vršila pred okroglim sodiščem v Osijeku (Jugoslavija) zanimiva kazenska obravnava. Na zatožni klopi je sedel v Slavoniji splošno znani «čudodelni zdravnik» Milan Kabilac in njegov pomočnik Arcada. Kabilac je bil obtožen, da je lažil po slavonskih selih in se predstavljal nekim ljudem za zdravnika, ki more brez vsakih težko ozdraviti vsako bolezen ter jim prodajal neke brezvredne tekočine, kot zdravila. Prevaril je veliko število «pacientov». Za «zdravljenje» je zahteval od 300-3000 dinarjev, v enem slučaju je osleparil nekega lahkovernega celo za 9000 dinarjev. Oba obtoženca sta se pred sodniki izgovarjala, «da sta delala v interesu siromašnega ljudstva» ter zdravila ljudi skoraj brezplačno. Zaenkrat se bo pa Kabilca «zdravil» brezplačno 5 let v zaporu. Njegov pomočnik je bil oproščen.

Hotelski tat

Posel hotelskega tatu ni brez vsake nevarnosti. Poleg gibčnosti in skrajne urnosti, ki jo tat potrebuje, da se tihotapi po hotelskih hodnikih in da se zmuzne v sobe, mora biti te vrste obrtnik vedno na preži, da ga ne zalotijo. Henri Saunier, Francoz po rodu, je moral po dvajsetletni tovrstni izkušnji ugotoviti, da na žalost nima vseh teh lastnosti, ki jih imajo hotelski tatje oziroma hotelske podgane, kakor se imenujejo s strokovnim imenom.

Rečenemu Saunieru se je nedavno tega posrečilo splaziti se v sobo nekega pariškega hotela. Ondi je pobral iz suknjiča spečega gosta denar, ki ga je bilo za 800 frankov.

Toda tedaj se mu je zgodilo to, kar ga dela nesposobnega za to vrsto poklica. Mesto, da bi bil odšel tako, kakor je prišel, sta ga mir v sobi in pravično spanje ukradenca zazibala tudi njega v nezasluzeni,

vendar pa sladki sen. Kmalu je pričel glasno smrčati in to je zbudilo ukradenca, ki je kaj kmalu dognal, za kaj gre. Poklical je policijo in Saunier premišluje v zaporu, da vendar ni bil še poklican za take vrste poklica.

Ogromna ura

Na zgradbi zavarovalne družbe «Anker» na Dunaju bodo 1. maja odkrili največjo uro sveta, ki poje.

Ura ima harmonij 1000 piščal in proti njej se bodo morale skriti vse znane velike ure, kot je ona v Antwerpnu in Brugah in druge.

Vsako uro bodo ljudje slišali nemške narodne pesmi in popevke. Poleg tega bo ura igrala tudi glasbene komade. Pri tem se bodo prikazovale iz ure zgodovinske osebe med njimi Karel Veliki, Rudolf Habsburški, Marija Terezija in mehiški cesar Maksimilijan.

Ura je mojstrovina današnje tehnike. Začeli so jo delati l. 1914 po načrti prof. Natscha in urarja Moravetza.

Japonka, ki so jo krstili

V Ljubljani je te dni stopila v katoliško cerkev Japonka, ki živi že precej let v prestolici Slovenije. Gospa Tsune-Ko-Kondo-Skušek je rojena na Japonskem. Pred vojno se je bila poročila z Ivanom Skušekom, ki je bil uslužben pri avstro-ogrskem poslanstvu v Pekingu. L. 1920. sta zakonca prišla v Ljubljano. Sedaj pa je prestopila Tsune-Ko-Kondo-Skušek v katoliško cerkev. Krstil, obhajal in poročil jo je ljubljanski škof Jeglič. Njeni hčerki Matička in Erika sta bili krščeni, spovedani, obhajani in birmani. Vse to se je zgodilo v eni uri. Gospa je bila oblečena v japonsko oblačilo iz modre svile, v katero so bile vtakane krizanteme in zeleno listje. Pri krstu je dobila ime Ničika, mesto prejšnjega Tsune-Ko.

To je prvi slučaj v Jugoslaviji, da prestopi Japonka v katoliško cerkev.

TEDENSKI PREGLED

ITALIJA.

Minuli teden je potekel v znamenju proslave obletnice ustanovitve Rima in proslave dela.

Dočim je bila prva proslava samo zgodovinskega pomena, je druga dogodek, ki postavlja delo v najširšem pomenu besede na nove temelje in utira gospodarskemu življenju v državi nove smerice. Vse to v skladu z idejami revolucije, kakor imenujejo fašisti svoje gibanje.

V četrtek se je v Rimu sestal veliki fašistovski svet, da razpravlja in odobri takezvano listino dela (Carta del Lavoro), v kateri je v tridesetih členih govor o sindikalizmu, o proizvodnji, o dolžnostih in pravicah delodajalcev in delojemalcev in dr. Veliki fašistovski svet je odobril predloženo besedilo listine, ki je bila objavljena naslednjega dne. Ta Carta del Lavoro danes ni še zakon, ki bi vezal državljane, marveč so v njej izražena le načela fašistovskega pojmovanja dela. Najbrže pa bodo postali nekateri členi te «Carte» zakon za vse obvezen.

Ta dva dogodka so proslavili pretekli četrtek po vsej Italiji s shodi, govori in obhodi po mestih.

JUGOSLAVIJA.

V Jugoslaviji ni bilo nobenega važnega dogodka. Vlada je ostala neizpremenjena, v njo ni stopila še nobena druga stranka, zato je še pet ministrstev še vedno nezasedenih. V-

ključev ni hotel dati nobene izjave, ali je njegova vlada volilna. Vsi upajo, ali ima sedanja vlada volilni mandat ali je samo delovna vlada.

KITAJSKA.

V kitajskih nacionalističnih vrstah je prišlo do odkritega spora med dvema strujama. Znano je, da sta bili v Kuo-Min-Tangu, kitajski nacionalistični stranki, dve nasprotni si struji. Ena je skrajna, ki je pod vplivom boljševikov in katere voditelj je Borodin. Ta hoče, da se zrevo lucijonira vsa Kitajska proti velesilam in se Evropejci izženejo iz Kitajske brez vsakega prizanašanja in pogajanj. Vse predpavice, ki so jih Evropejci uživali na Kitajskem, naj se odpravijo, vsi stiki z velesilami naj se prekinajo. Načelo druge, zmernejše stranke je sicer še vedno revolucijonarno geslo «Kitajska Kitajcem», toda osvobodjena Kitajska naj obdrži gospodarske stike z Evropejci. Ti dve mnenji sta se v Kuo-Min-Tangu srdito bili za nadvlado. Zmagala je bila prva. Toda vrhovni poveljnik kitajske nacionalistične stranke Čang-Kaj-Šeg je bil proti vplivu komunistov na kitajsko narodno gibanje. Znano je, da je po zasedbi Šangaja preganjal boljševike in zaprl voditelje delavskih organizacij. Za ta nasprotja je svet sicer vedel, vendar je Kuo-Min-Tang na zunanje nastopal enotno. Naenkrat pa se je Čang-Kaj-Šeg odkrito postavil po

robu hankauski vladi ter imenoval novo nacionalistično vlado s sedežem v Nankingu. Istočasno se je začelo govoriti, da se bo združil z mandžurskim diktatorjem Čang-Tso-Linom ter da bosta skupaj napovedala vojno hankauskim nacionalistom. Te vesti se pa do dandanes niso izkazale za resnične. Pač pa je vlada v Hankau odstavila Čang-Kaj-Šeka od vrhovnega poveljstva nacionalne vojske. Dvomljivo pa je, ali bo dosegla s tem kak uspeh, ker so častniki in vojaki udani svojemu generalu. Istočasno je vlada razpisala na Čang-Kaj-Šekovo glavo visok denarni znesek.

AVSTRIJA.

Po velikem volilnem boju so se vršile v nedeljo državno- in deželno-zborske volitve, katerih se je udeležilo visoko število volilnih upravičencev.

Volitve so prinesle socialnim demokratom nekaj novih mandatov, dočim so krščanski socialci izgubili 7 mandatov. V novi državni zbornici bo sedelo: 75 krščanskih socialcev, 71 socialnih demokratov, 10 vele-nemcev in 9 pristašev kmetijske zveze.

Zdi se, da bodo novo vlado, stara je namreč odstopila, sestavljali socialni demokrati.

DNEVNE NOVICE

Istovetnice

Ker se je večkrat zgodilo, da so varnostni organi ustavili naše ljudi, ko so bili izven svoje občine in niso imeli detični ne istovetnice ne kakega drugega dokumenta, opozarjamo naj si dajo napraviti takoj istovetnico. Čeprav ni istovetnica še nujno potrebna, je moral že marsikdo sedeti po 5 dni v zaporu, predno so oblasti dognale, kdo da je.

VAŽNO!

Neki naš sotrudnik nam piše:

Ne izstopajte na tržaški centralni postaji iz vlaka, predno se ne ustavil. Na postaji je železničarska milica, ki pazljivo gleda, kdo bo skočil iz premikajočega se vlaka. Tak nepredvidnež mora plačati 25 lir kazni.

Zato opozarjamo ponovno naše ljudi, posebno vajence, ki kaj radi skačejo. Torej, počakajte, da se vlak ustavi, ker bi se vam lahko pripetila poleg kazni še kaka nesreča.

Razsodba v Zannibonijevem procesu

V petek zvečer je bil zaključen v Rimu Zannibonijev proces.

Trije obtoženci in sicer Zaniboni, gen. Capello in Ursella so bili obsojeni na 30 let ječe. Ostali zarotniki so bili obsojeni na kazni, ki se gibljejo med 12 in 7 let ječe.

Dva obtoženca sta bila oproščena radi pomanjkanja dokazov.

Fantje se zbirajo...

Kot vsako leto, tako so tudi letos polne ceste veselega petja mladih novincev, ki se podajajo v vojaško službo. Prejšnja leta so se vpoklici vršili mesec dni prej. Kar letos opažamo z veseljem, je dosti manj pijanosti. Temu je najbrže vzrok pomanjkanje denarja. Primanjkuje pa tudi dosti lepega petja med tem našim novim rodom. Pa še nekaj kvarnega in ne-lepega je na tem poslavljanju od doma. Povsod so ti mladi fantje novinci priredili poslovilne plesse. S plesom so se poslavljal, ko da bi bil ravno ples primeren izraz za poslavljanje. Koliko lepše bi bilo, ako bi se poslovili z lepo pevsko prireditvijo ali pa s čim slič-

nim. Seveda je v tem težava, da po večini naših vasi mladina od 15. do 20. let živi kaj neredno in zapuščeno življenje pri kartah, po gostilnah, v voglarstvu okoli hiš po noči in bahaškem fantovskem pretepavanju. Le v redkih slučajih jih društva pritegujejo iz kvarnih in sirovih razvad. Vsakokratni nabori in pa vpoklici, ki so nekako zbiranje moške mladine, pa najbolj pokažejo, kako visoka je srčna naobrazba naše mladine, ljubezen in poznavanje prelepe naše slovenske pesmi.

Nočemo na tem mestu mladim fantom dolgočasno pridigati. Le predebno se zavedamo, da mladina tega ni povsem sama kriva, da vzroki ležijo drugje, globoko skriti in težko odpravljeni. V naši moči je pa vendarle, da kljub sedanjim težkim prilikam te vzroke lahko deloma odpravimo in našo mladino dvignemo k vselejšemu in plemenitejšemu doživljanju njihove sedanje, tako žalostne in brezcilne mladosti.

Vsemu odhajajočemu mlademu cvetju našega naroda želimo, da bi jim v srcu klila neprestano misel in spomin na rodno domovino, da jim bodo lažji meseci vojaškega reda in službovanja.

LE PREPRIČAJTE SE!

Kupi enako količino PEKATETE in kakih drugih cenejših vrst, pa se boš prepričala, da bo Pekatet znatno več od onih drugih. Katere so tedaj cenejše? Zanesljivo prave v ½ kg originalnih zavojih.

Visoki tečaj lire.

Italijanska lira je zadnje čase zelo zrasla v svoji vrednosti napram drugim valutam. To se posebno pozna pri izvozu naše zelnjave. Tuji trgovci se radi nenadnega dviganja lire čutijo negotovi. Pa tudi cena v lirah jim je sedaj previsoka, zato ne povprašujejo dosti po našem južnem blagu.

ali pa so njihove ponudbe zelo nizke. Posebno se to občuti sedaj pri špargeljnih, ki imajo sedaj, ko je najboljše sezona, jako nizko ceno. Ako se bo to stanje obdržalo, bo žalibog isto z izvozom črešenj, breskev in vsega drugega.

Župan Žagar.

Tako bo naslov obširni povestni knjigi, ki jo bo letos izdala Goriška Matica. V njej bo opisano trpljenje naše vasi o pričetku vojne, tekom vojne ter po vojni. Vojna špijonaža, nesrečna usoda tolikih zapeljanih naših deklet ob vojni fronti ter grozote svetovnega klana so dobile v izvežbanem peresu enega izmed naših poznanih in priznanih pisateljev svojega mojstra. Ta knjiga bo prav lahko stala ob strani drugim štirim knjigam, ki jih bodo letos prejeli naročniki Goriške Matice.

O pozabljenosti.

Vsak ima svoje napake, tako tudi poverjeniki Goriške Matice. Zato se je lahko zgodilo, da te poverjenik ni pozval k vpisu v Goriško Matico. Stopi do njega ali pa se kar sam direktno nareči na knjige Goriške Matice. Poverjeniki naj pa tudi čim prej izvrše svojo dolžnost.

O vzgoji mladine

(Konec)

V zadnjih in predzadnjih «Novicah» sem v par potezah orisal dolžnost starišev do svojih otrok. S tem je le odprt predal temu važnemu vprašanju. Prepričan sem, da se bo še kdo drugi oglasil s stvarnimi nasveti in nauki, ki bodo starišem podlaga za pametno vzgojo otrok. Rekel sem že, da je otroku prva vzgojiteljica in učiteljica — domača hiša. Prihodnja sreča ali nesreča otrokova sloni torej na domači vzgoji. Kar stori-ta oče in mati za vzgojo, ni prazno delo! Težko in skoraj nemogoče je kasneje nadomestiti, kar sta oče in mati zamudila!

Dobra domača vzgoja je potrebna posebno dandanes, ko preži toliko nevarnosti in zapeljevanj! Otroci, ki je doma dobro vzgojeni, se bo vsem poznejšim nevarnostim lahko ugibal! Dobra domača vzgoja je otroku vse poznejše življenje najkrepkejša zaslomba.

Naloga vsakega človeka je, da sodeluje pri tej važni nalogi človeštva, da postane meso in kri, kar je razumno, resnično in dobro. — Kdor ne seje, tudi ne žanje in kdor slabo seje, slabo žanje!

V.

Zahtevajte samo zdravila znamke
F. BOLAFFIO-CASTELLANOVICH!

Iz urada politič. dr. „Edinost“ v Trstu

S prvim majem dalje se vlagajo prošnje za popravilo dohodkov na premočno bogastvo za leto 1928. in sicer za kategorije B in C (izhajajoči od industrijskih, trgovskih, kmetijskih in stanovskih podjetij) zasebnih davkoplačevalcev, med temi društva s kolektivnim imenom in navadnim komandantom in za zemljiške dohodke.

S tem dnem se vlagajo prošnje tudi za popravilo dopolnilnega davka za leto 1928.

Knežak: Na identitetne izkaznice pritisnejo prstni odtis le oni, od katerih to zahtevajo izrecno varnostne oblasti; drugim ni treba.

Josip Stravs — Padež: Vaša stvar se nahaja v preiskavi; požurili smo rešitev, do katere — upamo — ni več daleč.

M. Černjač — Rakitnik: Samskemu davku so podvrženi vsi ne- oženjeni moški med 25. in 65. letom starosti. Izvzeti so le katoliški duhovniki in redovniki, vojaški, ki imajo gotove obveznosti in onim, katerim je poroka zabranjena po členu 61 civ. zak. (umobolni).

Takega slučaja, kakor ste nam ga opisali, pa zakon ne predvideva ter končno ni zabranjena ženitev gluhomim, ki so tudi sposobni za koristno delo.

Ne preostaja kakor, da izpolni navadno prijavo ter opomni v tozadevni stolpec, da je v breme bratu, ker brez dohodkov.

M. — Postojna: Učiteljem je prepovedano prodajati učencem šolske potrebščine.

Adolf Dekleva — Bovec: Pešpolk 77 (Toscana) ima svoj sedež v Bresciji.

Ferdinand Kranjec — Trnovo: Odgovor smo Vam dali že v «Edinosti» 27. februarja t. l.: Glasom člena 20. kr. odl. 12. 7. 1923, števil 1491 pritičejo nakazila od dneva, ko je bila invalidnost ugotovljena. Ne pomaga sedaj rekurirati; morali ste se prej pobrigati za zdravniško preiskavo.

Tajništvo.

Drobiž

Število v fašistovskih organizacijah vpisanih članov znaša 2 milijona 168 tisoč 823.

Na Madžarskem je 5000 odvetnikov, kar je za malo državo veliko preveč.

Iz Jugoslavije poročajo o poplavih v Baranji.

Iz Jugoslavije gre v Ameriko vsak dan 8000 navadnih in 3000 priporočenih pisem.

Poplave, ki jih je povzročilo naraščanje Mississipija, so zahtevale doslej 200 človeških žrtev.

P O D L I S T E K

A. Š.:

Naši kraji, ljudje in njih življenje

Cerkljanske gore.

Lega, gorovje določa smer in obliko življenja in duševnost in značaj prebivalstva teh gor. Ni lepih njiv tu, mali lazi in jase so raztresene po strmih pobočjih gor, le težko dobiš malo ravnino, na kateri se razprostira polje. Če gledaš s kakšnega hriba cerkljanski svet, se ti vidi, kakor zakrpane beraške hlače. Vse napredno poljedelstvo ne pomaga veliko, ker se ne da aplicirati. Ni cest do polja, slabi kolovozi in steze so, še z vozom ni mogoče do vseh njiv, o obdelovanju zemlje s stroji tu ni govora. Mnogokje znese tak gorski kmetič z ženo in otroci ves gnoj v košu na strmo njivo, pridelek spravi domov na isti način. Da, celo zemljo, ki mu jo povodnji in plazovi čez jesen in zimo znesejo v dolino, mora prineesti v košu nazaj na njivo.

Med najbolj razvitimi panogami gospodarstva je sadjarstvo. — Suho sadje je vsaj revnejšemu prebivalstvu, kočarjem, katerih je pač največ, del običajne hrane. Sadjarstvo po vojni sila trpi, ker ni pravega izvoza in trga. Cerkljansko sadje ne more absolutno tekmovali z onim, ki pride iz drugih krajev, predvsem ne z italijanskim. Pod silo teh tržnih neugodnosti ostaja največ doma. Pred vojno so žgali iz njega žganje in si na tak način izborno pomagali, dandanes je žganjekuha, radi prevelikih taks, popolnoma uničena. Mislim namreč žganjekuho v obliki kot je bila pred vojno, ko je vsak majhen kočar zase žgal žganje. S tem ni torej nič, ni rečeno pa da bi združna žganjekuha ne mogla uspevati, saj je ves davčni sistem tak, da je mala obrt, malo kmetovalstvo itd. najbolj obremenjeno, medtem ko veleposelstvo, veleobrt in sploh vse, kar se proizvaja na debelo, ne pozna te krize v toliki meri, ker je davek razmeroma manjši.

Se vse jasneje se vidi to pri žganjekuhi, kjer se vse takse naslanjajo na čas uporabe kotla. Kdor jima le kolikaj vpogleda v prekapavanje in kuhanje žganja sploh, ni bo pripo-

znal, da je uporaba kotla za 1000 litrov žganja, prekapanih skupno, nepretgoma razmeroma mnogo krajša, kakor za istih 1000 litrov, če jih kuhamo le po 20 litrov skupaj in torej 50 krat.

Saj se je o združni žganjekuhi pred časom že mnogo pisalo, le čudno se mi zdi, da brez odmeva in da se ta dandanes še ni razmahnila ali vsaj poizkusila v teh krajih.

Kakor na Tolminskem, sta tudi tu živinoreja in gozdarstvo močni opori v gospodarstvu, seveda z istimi napakami. Nezmerno sekanje gozdov se je danes že nekoliko poleglo, marsikje prisiljeno, ker je že vse golo. V prvih povojnih letih je bila ta gozdarska kuga povsod najbolj razširjena.

Cerkljansko prebivalstvo je kaj živahnega temperamenta. Če se hočeš pošteno nasmejati, če ti je mar prišten kmetijski humor, jo mahni med Cerkljane. Skromne, a prijazne vasi-ce najdeš po teh gorah, vsaka zase je bogata na onem drobnem in mirnem vaškem življenju. Pa tudi marljivost najdeš pri teh ljudeh v toliki meri, da se boš čudil. Ta lepa poteza v značaju teh ljudi pa ima svoj izvor v veliki meri v nič kaj ugodni in pripravi-krajevni legi in obliki, ki do skraj-

nosti otežuje življenje. V tej krizi se je oblikovala tudi duševnost teh ljudi. V tem se kaže zdravo jedro naših ljudi, ki jih krize ne strejo, ampak jih le oblikujejo, vtrjujejo in učijo.

Res beležimo tudi med Cerkljani ono zloglasno ljudsko bolezen: pijančevanje, ki je dokaj razširjeno in indirektno morda posledica domačega proizvodnje žganja.

Sicer pa najdeš pri njih dokaj duševne jakosti in svežosti, tudi zmisel za knjigo in kulturna stremjenja ne zaostaja. Ni med njimi tako razširjena brezbriznost za kulturno delo in ubijajoča apatija, kakor med prebivalci industrijskih, prometnih krajev. V tem oziru je Gorjan boljši od dolincev. V gore še ni pljusnil val civilizacije in modernizma v življenju, izvzeti so seveda kraji ob cesti in večja središča. Gore se torej pravi zid, ki varuje in ohranja naš značaj, naše običaje, nošo itd. V gorah je doma neka posebna konservativnost v obliki življenja in z njo je združena tudi marsikatera lepa poteza duševnega obraza našega kmeta.

Značaj cerkljanskega ljudstva je še najbolj ohranjen, najbolj slovanski, gorenjskemu zelo podoben.

Dopisi

IZ VOLČANSKE OKOLICE.

Po dolgem zimskem času je zopet nastopila lepa pomlad. Z njo je začelo delo na polju.

Krompir smo že vsadili, nekateri celo koruzo, sadje nam precej dobro obeta, posebno kruške, tako upamo, da bo letos letina nekoliko boljše kot lani.

Tudi v naše prosvetno društvo je posijalo pomladansko solnce: imeli smo v kratkem času tri poučna predavanja. In reči moramo, da vlada precejšnje zanimanje za društvo, posebno posluje lepo knjižnica.

Želeli pa bi, da bi se mladina, ki končuje ljudsko šolo, bolj zanimala za naše prosvetno delo. Mesto da se potepa in klati po cestah, naj se jo pritegne v društvo, kjer bo svoj zlati čas plodonosnejše uporabljala za čitanje poučnih knjig in izobrazbo. Vse to ji bo pozneje pomagalo, da si bo lažje utirala pot skozi življenje. Le korajža velja! — Kmetijski fant.

ČIGINJ.

Dolga pot me je peljala iz Ročinja v Ušnik. Zato sem si želel malo počitka in sem sedel na hlad na Muti, kakor pravijo. Slučaj je nanesel, da pridejo nekateri fantje mimo mene in kmalu smo bili v pogovoru. Govorili smo o družtvih in časopisih. Pa mi reče eden mutarskih fantov: «Kaj društvo, kaj časopis. Mari dam rajši za vino, kar bi imel plačati za časopis.» Priznal sem mu, da veselje ni prepovedano. Toda iskati si veselja v vinu, je kaj žalostno. Se bolj žalostno pa je, da ne izprevidi koristnost in potrebe časopisja. Vsak mesec pol litra vina manj, pa mu zadostuje za «Novice» in še mu ostane za «Goriško Matico». Stari očka mi je pravil, da imajo v Ušniku mlekarino, ki dobro deluje v popolno zadovoljstvo članov. Vsa čast odbornikom! — Tako grem dalje proti Čiginju. Na Čiginju sem slišal praviti, da gre en fant v Avstralijo, ker mu domača zemlja ni mogla dati dovolj kruha. Želim mu srečno pot in v tujini vso srečo!

In pot me je peljala v Volče, kjer sem slišal marsikaj. Pravili so mi, da so okradli enega posestnika in mu odnesli 800 lir. Svetujem vam: ne hranite denarja doma! Dajte ga v domačo hranilnico, kjer je bolj na varnem. Saj imate v Volčah hranilnico! — Potem se bil v Tolminu, Modreju in Sv. Luciji in na Kozarščem. Na Kozarščem sem slišal, da dobijo v Mengorah nov zvon. Od tu sem jo mahnil nazaj proti Ušniku. Predno sem prišel tjakaj, sem opazil, da popravljajo znamenje Matere Božje ob poti. Še na mlekarino sem pozabil, ki jo imajo tam in ki ravnotako dobro deluje.

Popotnik, ki ne pozna teh krajev, bi zaman iskal vas Selo, ker leži Selo četrte ure hoda od glavne ceste preč. V Selo pravijo, da bodo v kratkem popravljali cerkev in da dobijo dva zvonova. Imajo tudi novo mlekarino. Zelo napredni so Seljani. In tako je prav. Saj pravi slovenski pregovor: V slogi je moč! — Opazovalno oko.

ŠMARJE.

Prireditve.

Ni bilo malo sitnosti preden so nam oblasti dovolile društveno prireditve. Šele eno uro po napoveda-

nem pričetku smo dobili v roke dovoljenje. Vrli ajdovski igralci so s svojo igro «Pri belem konjiču» prav dobro razveselili številno občinstvo. Široki humor Janeza Fajglja je napolnjeval celo dvorano. Naš domači orkester na pihala je v odmorih spretno umel krajšati pavze. Radi bi, da bi naše lastne domače moči čim prej uprizorile kako igro. Pa tudi domačega lastnega pevskega zbora smo silno potrebni. To smo posebno občutili, ko smo poslušali prelepo prepevanje tržaskih izletnikov.

IZ KLANŠKE OBČINE.

Mnogo, zelo mnogo imamo na srečo in radi bi povedali javnosti o razmerah, ki so se pojavile zadnji čas v naši občini. Nekdanji sokoli so se prelevili v civete. Prebili smo grozote v strelnih jarkih, bomo prestali tudi ta udarec. Nič ni večnega. Dež za solncem mora biti, za veseljem žalost priti. —

Naše županstvo je izdalo ukaz, da se v gostilnah ne sme prodajati vina dražje od L 4.40. Sedaj, ko so si nekateri gostilničarji že nabavili večjo množino vina in ga plačali na debelo nad 3 lire, pride naše županstvo s takim ukazom. Tako bo moral gostilničar delati za «buhlonej», a kljub temu bo moral plačevati ogromne davke. To bo povod, da bomo pili v naših gostilnah «brozgo» mesto vina!

IZ DOLINE.

Dokaj slovesno smo letos praznovali Velikonoč; krepak, obnovljen pevski zbor, je pod vodstvom g. Venturinija izborni pel ter povzdignil in poveljal velikonočno slovesnost, pri kateri ni izostala tudi naša domača godba, ki je svojo vlogo dovolj dobro izvršila.

Ko se je končala sv. maša, je godba poleg veselih koračnic igrala tudi par koncertnih komadov na našem plesišču, ki se pa niso tu posebno obnesli. Kriv je bil temu veter, ki nas je prav ta dan neprestano motil. Na velikonočni ponedeljek se je zabava nadaljevala in sicer v gostilni pri Pangercu. To pot pa je res bilo nekaj posebnega, vrta naša godba je poleg raznih drugih igrala tudi lepe koncertne komade, ki so ugajali poslušalcem. Zbrani gostje so darovali pri Pangercu okrog 70 lir za našo godbo.

Domači delavci iz žaveljske oljarne pa svoto 105 lir. Čast darovalcem, tako je prav in lepo od Vas, možje, le po tej poti naprej, le podpirajmo naše kulturne ustanove in naša društva, ker tu je naš ugled in ponos! Delavec.

IZ PREBENEĞA.

Veselica, ki jo je priredil prebentski pevski zbor minulo nedeljo, je izpadla v vsakem oziru zelo ugodno. Dasi vreme ni bilo ravno lepo, vendar se je udeležilo veselice nad 500 oseb.

Italijanska deklamacija, zlasti izgovorjava zelo dobra. Škoda, da ni bilo bolj glasno, odnosno, da bi bilo občinstvo med prilizvanjem bolj tiho! To velja osobito za igre! Igri «Tri sestre» in «Zamorec» sta bili podani nepričakovano dobro. Toda, kaj pomaga, ko je bil vmes neprestan krot, govor, kričanje i. t. d. Naravnost grdo je pa stopati na sedeže! Ko bi vsi oni, ki so imeli sedeže sedeli, bi bolje videli in slišali in poleg tega bi letja so našli ravnotam celo srebrno rudo. Tudi danes čujemo, da izsleduje neka angleška družba rudo po teh krajih in da upa baje na velik uspeh.

Seveda pride po svoji važnosti, obsežnosti in bogastvu v pošteve le idrijski rudnik. Le škoda, da mi o našem lastnem rudarstvu še sanjamo ne in ne moremo, tuj kapital izkorišča povsod našo zemljo. Od vseh njenih prirodnih bogastev imajo naši ljudje le toliko, kot si prislužijo kot delavci v rudnikih.

V takih gospodarskih in socialnih razmerah živi torej Idrijčan. Kočar je, pomaga si s poljedelstvom, ki pa ni nič kaj prida, največ pa je delavec. Proletarec v najširšem pomenu besede je, z nestalnim in pomanjkljivim zaslužkom, odvisen od slabe letine, povodnji in delodajalca.

Vsled takih gospodarskih neugodnosti je prisiljen pomagati si na razne načine.

Razvita je tod znana čipkarska obrt, ki je za idrijski okraj najbolj značilna, dasi se je danes razširila tudi že po cerkljanskih gorah. Moški in ženske goje to umetnost in pridejo tako do postranskega zaslužka.

(Dalje prihodnjič.)

bilo deležno igre še ono občinstvo, ki je bilo zadaj, a je moralo ravno radi tega zapustiti veselični prostor! Naj se v bodoče ne delajo take neumnosti! Med izvajanjem posameznih točk, naj bo vsak tih in miren na svojem mestu.

Poleg domačega pevskega zbora, so nastopili še zbori iz: Gabrovice, Črnotič, Doline in Ocizle. Ne bom se spuščal v oceno posameznih zborov, le toliko naj omenim, da so vsi častno rešili svojo nalogo. Tako tudi vrta dolinska godba, ki zasluži res, da jo imenujemo vrlo! Naprej po tej poti za izobrazbo in napredek naroda!

IZ TINJANA.

V noči med 21. in 22. aprilom so vdrti tatovi v prostore tukajšnjega gostilničarja g. Zajca in odnesli 7 kg tobaka, sira, salama mortadele in še nekaj druge drobnarije v vrednosti več sto lir, nadalje 1213 lir v gotovini. «Tičke» zasleduje roka pravice in se zdi, da ne bo težko jih izvozati.

V isti noči — in sicer med 3. in 4. uro) zjutraj — je nastal požar v hrampu posestnika A. Žerbo. Škodo cenijo od 1500 do 2000 lir. Kako je ogenj nastal, ni mogoče dognati. Če je bila tudi tu kaka hudobna roka, so okoliščine take, da se ji lahko pride na sled.

IZ BERNETIČEV PRI MAREZIGAH.

Drage «Novice»! Menda se še nikdar nobeden ni oglašil iz naše vasi v časopisih. Ni pa s tem rečeno, da nimamo nobenega, ki bi bil zmožen napisati par vrstic. Ampak časa je malo ter tudi žalibog naši vaščani se malo brigajo za čitanje in pisanje. Hočem v par vrsticah opisati naše življenje, ki je povsem enako kot drugod. Po svetovni vojni se je naša vasica popolnoma izpremenila, bodisi v gospodarskem kolikor v političnem oziru. V povojnem času smo imeli občinskega slugo, dobili smo «Trattorio Coren Antonio», nato občinskega župana, vaškega načelnika (capovilla) ter dva zemeljska zaprisežena cenilca. V tem oziru dobro napredujemo. So nekatere vasi okoli nas, ki so mnogo večje od naše in nimajo

niti gostilne, ne zemeljskega cenilca, itd. Čemu nam gostilna? V škodo vaščanom! Marsikdaj ne bi šli v gostilno, če je ne bi imeli pred vrati. Kljub temu, da sta v Marezigah (na fari) dve gostilni in včasih celo tri, se nam zdi čudno, kako to, da so dovolili še eno v naši vasi, ki smo tako blizu Marezig. Vsi priznavamo, da je popolnoma nepotrebna v naši vasi gostilna.

Na oljčno nedeljo zjutraj, takoj po Zdravi Mariji, je mrtvaški zvon zapel svojo otožno pesem, oznanjajoč faranom posebno pa vaščanom, da je kruta smrt ugrabila očeta eni naših sosednih družin. Umrl je Koren Josip, mož 45 let, ki je zapustil 5 otrok, ženo, staro mater in očeta, ter 3 brate. Starejši brat se nahaja v Ameriki in morda še danes ne ve, da je izgubil brata. Drugi brat je trgovec v Pazinu, ki je zelo čistan od svojih sosesčanov in katere tudi on ljubi kot krvne brate. Ko se je na Veliki ponedeljek pomikal sprevod proti farni cerkvi, so vaščani enega pogrešali. Še celo vsem čitateljem «Novic» znani Kuoraca je prišel pomoliti k odru pokojnega Josipa.

Mi vsi vaščani želimo večni mir in pokoj rajnemu sovaščanu in najboljšemu prijatelju ter naše globoko sožalje ostali družini, ter sem prepričan, da bodo vaščani pomagali težko prizadeti družini v vsaki potrebi.

—0—

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. Iv.: Hvala za dopis. Prvega ne bomo priobčili. Le še kaj pošljite! Bo prišlo vse na vrsto. Hvala za pozdrave, ki Vam jih ravnotako iskreno vračamo.

IVAN KERŽE

Ima v lastni zalogi najraznovrstnejše kuhinjske in druge hišne potrebščine

Iz aluminija, steklovine, lesa, emailirane prsti itd. CENE NIZKE. TRST, PIAZZA S. GIOVANNI št. 1

“Voda Dell’Alabarda” Castellanovich

Prepreči izpadanje las ter je priporočljiva posebno proti prhljaju in za ojačenje korenin, ker vsebuje kinin. Steklenica po L 6. - V Gorici se prodaja pri Fiegel, Carducci 9.

‘Glykol’ Castellanovich

je izredno učinkovito, brezalkoholno sredstvo proti oslabljenju živcev, splošnemu oslabljenju, glavobolu, pomanjkanju teka in za ženske v slučajih nerednosti v čiščenju. - Cena steklenici L 8.50. - Za popolno no zdravljenje 6 stekl. L 45.50.

Lekarna Castellanovich Trst, Via Giuliani 42

(pri Sv. Jakobu) v bližini slov. šole. - Tramvaj 1.

Idrijska okolica in Čepovanska planota.

Dasi sta si cerkljanska zemlja in pa idrijska tako blizu, sta si po svojem geološkem sestavu precej različni. Idrijski svet je zadnji podaljšek geol. Krasa proti severu, oz. nekaka prehodna oblika srednjealpsk. in kraškega sveta z vsemi svojimi posebnostmi. Značaj idrijskega sveta je sicer še vedno podoben cerkljanskemu, le da so pobočja gorá bolj strma. Jugozapadno gorovje ima precej ploščate hrbte (n. pr. pri Šebreljah in Jageršči) in prihaja v Čepovansko planoto, ki loči kot naravna meja Tolminsko od Goriškega.

Poljedelstvo je v isti obliki kot po cerkljanskih gorah, le da je tu v še bolj skrženi obliki tako malenkostno, da še vse manj zadošča potrebam prebivalstva. Kot da je narava skušala zakriti uboštvo te zemlje, jo je obdarovala z rudninami, najbogatejša je na njih od vse ostale primorske zemlje. Že leta 1490. je našel neki kmet v Idriji živo srebrno rudo in od takrat je rudarstvo tu zelo cvetelo ter prinašalo prebivalstvu precejšen zaslužek. V Trebuši so že leta 1772. topili steklo, ob koncu 18. sto-

Gospodarstvo

K prehodu na zeleno krmljenje

Iz aprilske številke «Gospodarskega vestnika» posnemljemo:

Bliža se čas, ko bodo živinorejci mogli pričeti z zelenim krmljenjem in s tem tudi velike in neštete nevarnosti, ki jim je živina ravno v tem času izpostavljena, ako se prehajanje od suhega na zeleno krmljenje ne izvrši polagoma in pravilno.

Pravilen prehod od suhega na zeleno krmo napravimo najlažje na ta način, da začnemo primešavati vsakdanjim odmerkom sena in slame (rezanice) le malo zelene krme. Od dne do dne primešavamo med seno in slamo vedno več zelene krme, tako da lahko pokladamo približno čez 14 dni že sama zelena krmila.

Pokladajmo vedno le sveža zelena krmila, ker le s krmljenjem takšnih krmil pospešujemo in zvišamo mlečnost krav. Vela, zelena krmila, potem takšna, ki so se ugrela, ker smo jih pustili predolgo v kupih, lahko znižajo mlečnost krav.

Pa ne le to.

Vela ali ugreta zelena krmila lahko povzročijo pri živini tudi zelo nevarno napenjanje. Zato ne puščajmo zelenih krmil, posebno detelje, nikdar stlačenih na vozovih ali v večjih kupih, temveč jih takoj, ko smo jih spravili domov, raztrosimo v tanke plasti in na rahlo v primernem senčnem prostoru. Mešajmo mlado deteljo, ki zelo rada povzroča napenjanje, vedno med rezanico ali seno in ne krmimo je nikdar same za-se.

Za košnjo zelenih krmil je najbolj primeren čas zjutraj, ko se osuši rosa, ali pa zvečer, predno se pojavi rosa. Rosna ali tudi vsled dežja mokra zelena krmila, lahko škodujejo živini.

Pomni, umni živinorejec, da si tudi pri tem poslu s previdnostjo mnogo prihraniš, a z malomarnostjo dosti škoduješ.

NEMŠKO KONSUMNO ZADRUŽNIŠTVO

(Družba za nabavo blaga na debelo v Nemčiji)

Ta družba je bila ustanovljena l. 1894. in je imela ob ustanovitvi včlanjenih le 47 konsumnih zadrug, četudi je imela takrat Nemčija okoli 450 zadrug. V drugem letu svojega obstoja je družba imela 59 članic. Leta 1899. je imela 73 članic-zadrug, a s tem letom se je zelo dvignila in šla s hitrejšimi koraki naprej.

L. 1907. so že zidali palačo za sedež družbe, ki pa so jo morali l. 1912. povečati. Ob koncu leta 1925. je bilo uslužbenih v ravnateljstvu družbe v Hamburgu 1259 oseb.

Prvo skladišče je družba zgradila leta 1901., a že naslednje leto si je nabavila še 4 drugih.

Družba je razvila tudi obrtno delovanje in danes je gospodarica 29 tvornic s 3068 delavci. Od vsega prodanega blaga je bilo izdelkov družbe leta 1913 le 6.56%; v letu 1925 pa že 15.49%.

Družba je lani prodala za 300 milijonov mark blaga.

Zadrug so lepo urejene in za dobro poslovanje skrbijo številni ravnatelji in potniki, ki obiskujejo vse zadrug, da se na licu mesta prepričajo o rednem delovanju članic.

Spet en dokaz moči zadrugništva!

Razno

Kako so merili čas brez ur.

Dokler človeštvo ni poznalo ure, je moralo meriti čas z drugimi pripravi. Imeli so takozvane peščene ure. Peščena ura ima dva stožčasta prostora, ki se v špicah stikata. En prostor je poln naj-

drobnejše sipe, ki teče skozi malenkostno luknjico v drugi stožec. Kadar izteče vsa sipa iz enega stožča v drugega, se ura obrne, in sipa teče zopet narobe. Po veličini stožcev je bila različna, doba, ki jo je rabila sipa, da je iztekla, in tako so imeli uro, ki je kazala 1, 2, 3, 4 in več minut. Grki so imeli vodene ure; tako uro so imenovali klepsydra, ki so jo dobili baje od Asircev. Te ure so bile cilindrične; dva cilindra sta stala drug vrhu drugega. V enem je bila voda, ki je curljala v spodnjega. — Sužnji so cilindri polnili in pazili, koliko cilindrov vode je izteklo. Po številu cilindrov vode so šteli ure. Časa pa niso začeli šteti s poldnevom, nego s solničnim vzhodom. To je bilo torej zelo različno, a s solničnim vzhodom so začeli šteti, kar je bilo za ljudstvo poletno zelo koristno. S solničnim zahodom so hodili spat. Peščene in vodene ure so uporabljali ljudje prav do 17. stoletja, čeprav so že poznali ure s kolesjem. Početnik današnjih žepnih ur je bil Peter Henlein, ki je že okoli leta 1500 iznašel svoje nürnberško (imenovano tako po nemškem mestu Nürnberg) jajce, kakor so zvali prve žepne ure, ki so bile seveda silno drage in jih je imel le redkokdo. Galilei je že l. 1640 iznašel nihalo, a šele l. 1657 je znal Hughens uporabiti nihalo za regulacijo ure. Solnčne ure so tudi že davno znane in so jih zvali «gnomene», to so bile navpik stoječe palice ali drogi. — Cesar Augustus je postavil celo vitek obelisk. Po senci, ki jo je delala palica, so označevali čas. — Kitajci so poznali solnčne ure baje že pred 3000 leti. Če stoji palica v smeri zemeljske osi in kaže proti severu, kaže baje solnčna ura zelo natančno.

KOLIKO KAVE POPIJEMO

Holandska je na čelu držav glede uporabe kave. Vsak prebivalec Holandske porabi na leto 7 kilogramov kave. Druge države sledijo tako-le: Danska 5.6 kg; Švedska 5.5 kg; Norveška: 5.1 kg; Belgija: 4.9 kg; Severnoameriške Zdr. države: 4.4 kg; Finska: 4; Švicarska 3.15 kg; Francija: 2.9 kg; Nemčija 2.5 kg; Avstrija: 1.1 kg; Italija 0.8 kg.

Za smeh.

Prepozno

Sin hoče pri jedi nekaj povedati, oče ga pouči, po vseh pravilih olike: «Pri jedi se ne govori».

Po kosilu ga povpraša oče: «No, kaj si hotel prej povedati?»

«A nič! Da ste imeli dve muhi v žlici; sedaj ste jih pa itak že pojedli».

Odgovorni urednik: JANKO RUNTIC.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročnim
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torre bianca 19, I. nad.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema Dinarje na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru. Na razpolago varnostne celice (safes)

Uradne ure za stranke od 8¹/₂ - 13, 16-18
Ob nedeljah je urad zaprt
Telefon št. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio“
TRST - Via Giuseppe Caprin št. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obuvalo
cenó a vendar lepo,
ta bo pomislil malo,
ne kupil kar na slepo!

In žel bo k „FORCESSINU“,
ki v Trstu vsem od kraja
— ubožcu ali bogatincu —
najboljše čevlje daja ...

Čevlji za delo
L 48.—

Čevlji za delo
L 48.—

„Vedež“ za leto 1927

je izšel

KLINIKA Dr. CICERO

POSTOJNA

Notranje bolezni in
operacije.

ŽARKI X

hitro zdravljenje jetič-
nega vnetja vršcev.

Si naročen na „Novice“?

Milan Kutin

trgovina jestvin in kolonialnega
blaga na debelo in drobno
POSTOJNA

Prva parna pekarna. Porcelan.
Železnina. Zastopstvo petroleja,
kvasa ter PORTLAND-CEMENTA. Točna postrežba.

Zobozdravnik

Dr. L. Mermolja

sprejema

v GORICI na Travniku 5
II. nadstropje

Zobozdravnik

Dr. D. Sardoč

špecialist za ustne
in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordinira

v TRSTU

Via Imbriani 16/III. (prej Via S. Giovanni)
od 9—12 in od 3—7 ure

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
KRONE plačuje više kot vsi drugi
RAZNA DARILA ZA BIRMANCE.

„MUNDLOS“ šivalni stroji

„Göricke“

dvokolesa, motorini „FIAM“ in
belgijske puške se vdohe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA - Piazza Cavour 9 - GORICA